

آشنایی با قانون جدید صدور چک

مشخصات ظاهری چک‌های جدید

رنگ این چک‌ها بنفش است.

<<< در چک‌های جدید شناسه یکتای ۱۶ رقمی در سمت چپ بالای هر برگ چک دیده می‌شود. همچنین بارکد نیز بر روی هر برگ چک چاپ می‌شود.

<<< درج عبارت «کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است.»

الزامات قانونی چک‌های جدید

تمام صادرکنندگان، انتقال‌دهندگان و ذینفعان چک، ملزم به رعایت موارد زیر هستند:

- <<< الزام به ثبت تمام چک‌های جدید در سامانه میباد، هنگام ثبت، تایید و انتقال
- <<< ممنوعیت دارندگان چک برگشتی رفع سوء اثر نشده، از صدور چک جدید و ثبت آن در سامانه میباد
- <<< لزوم صدور چک در وجه ذینفع مشخص و ممنوعیت صدور آن در وجه حامل
- <<< جایگزینی پشت‌نویسی چک‌های طرح جدید از طریق ثبت انتقال در سامانه میباد

ثبت، صدور و انتقال چک در سامانه میباد

ابزارهای دسترسی به سامانه میباد:

<<< بانکداری اینترنتی و همراه بانک

مشتریان می‌توانند فرآیندهای ثبت، تایید، انتقال و استعلام چک در سامانه میباد را از سامانه‌های غیرحضوری بانک مانند بانکداری اینترنتی و همراه بانک انجام دهند. امکان ثبت چک صرفاً از طریق بانک صادرکننده آن دسته چک امکان‌پذیر است اما سایر فرآیندها از قبیل تایید، انتقال و استعلام چک هر یک از بانک‌ها توسط کانال‌های اشاره شده امکان‌پذیر بوده و نیازی به یکسان بودن بانک مشتری با بانک صادرکننده آن چک (که لزوماً متعلق به آن شخص نیست) نخواهد بود.

<<< برنامه‌های موبایلی حوزه پرداخت:

با توجه به در دسترس بودن برنامه‌های حوزه پرداخت مانند سکه به پرداخت ملت، خدمات پرکاربرد از قبیل امکان ثبت چک (متعلق به هر یک از بانک‌ها)، تایید چک (چکی که کاربر به عنوان ذی‌نفع قصد دریافت آن را دارد و نیاز است تا پیش از دریافت فیزیکی چک، مندرجات آن را استعلام کرده و با فیزیکی چک تطبیق دهد) و همچنین انتقال چک، توسط برنامه‌های یاد شده ارائه می‌شوند. لازم به ذکر است، نیازی به انجام هیچ اقدامی از جانب بانک، برای دسترسی به برنامه‌های یاد شده وجود نداشته و افراد می‌توانند برنامه‌های فوق را دریافت (دانلود) و استفاده کنند. همچنین برنامه‌های حوزه پرداخت صرفاً امکان ارائه خدمت به مشتریان حقیقی و حساب‌های انفرادی را دارند.

نکته مهم: مراجعه به سامانه میاد از طریق برنامه‌های موبایلی حوزه پرداخت برای ثبت، تایید یا انتقال چک صرفاً باید از طریق تلفن همراهی که سیم‌کارت آن متعلق به خود شخص است، انجام شود. مجموعه برنامه‌های قابل استفاده در این حوزه از طریق وبسایت شرکت شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) به نشانی www.shaparak.ir قابل دریافت و نصب است.

<<< مراجعه به شعب بانکها:

تمام شعب شبکه بانکی قابلیت ارائه خدمات سامانه میاد را دارند. البته برای

ثبت چک، شخص صادرکننده فقط می‌تواند به بانک صادرکننده دسته چک خود مراجعه کرده و در زمان تایید دریافت چک نیز شخص تاییدکننده (ذینفع) می‌تواند صرفاً به بانک خود (بانکی که در آن دارای حساب فعال است) مراجعه کند و فرآیند تایید از سوی شخص و توسط بانک صورت گیرد.

فرایندهای مرتبط با چک در سامانه میاد

۱- ثبت چک

پس از درج مندرجات چک در برگ آن، صادر کننده به یکی از کانال های دسترسی به سامانه میاد مراجعه کرده و سپس اقدام به ورود اطلاعات چک و اطلاعات هویتی ذینفع / ذینفعان می‌کند. این مرحله به عنوان ثبت اولیه چک تلقی شده و ثبت نهایی چک در سامانه میاد مستلزم تایید دریافت چک توسط ذینفع آن است.

اقداماتی که صادر کننده چک باید انجام دهد:

«» ثبت مندرجات شامل تاریخ سررسید، مبلغ، اطلاعات هویتی ذینفع در برگ چک

«» مراجعه به یکی از ابزارهای دسترسی به سامانه میاد

«» احراز هویت از طریق وارد کردن نام کاربری و گذرواژه در سامانه ها

«» ورود مندرجات چک در سامانه میاد

«» تایید و ثبت اولیه چک

۲- استعلام و تایید دریافت چک (توسط ذینفع)

با توجه به اینکه ثبت نهایی چک منوط به استعلام و تطبیق مندرجات برگ چک با اطلاعات

ثبت شده در سامانه میاد است، گیرنده چک با در دست داشتن برگ چک اقدامات زیر را انجام می دهد:

««« مراجعه به یکی از ابزارهای دسترسی به سامانه میاد (لزومی به یکسان بودن ابزار مورد استفاده توسط صادرکننده و تاییدکننده چک وجود ندارد)

««« احراز هویت از طریق وارد کردن نام کاربری و گذرواژه در سامانه ها

««« ورود شناسه میادی برگ چک

««« استعلام و تطبیق مندرجات برگ چک شامل تاریخ سررسید، مبلغ، اطلاعات هویتی ذینفع

««« تایید یا رد چک بر اساس انطباق یا عدم انطباق مندرجات

««« در صورت تایید چک: چک در وضعیت ثبت نهایی تلقی می شود و قابلیت نقد شدن در سررسید را خواهد داشت.

««« در صورت رد چک: ذینفع با انتخاب حداقل یکی از دلایل مندرج در سامانه، باید فیزیک چک را به صادرکننده/انتقال دهنده عودت دهد.

۳- انتقال چک

در قانون جدید چک پشت نویسی با درج اطلاعات در سامانه میاد جایگزین شده است. براین اساس، ضرورت دارد مراحل زیر توسط انتقال دهنده چک انجام شود:

««« مراجعه به یکی از ابزارها و کانال های دسترسی به سامانه میاد

««« احراز هویت

««« ورود شناسه میادی برگ چک

<<< ورود اطلاعات مربوط به قلم اطلاعاتی بابت و هویت ذینفع جدید چک (انتقال گیرنده)
<<< تایید و ثبت اولیه انتقال چک

۴- استعلام وضعیت اعتباری صادرکننده چک
امکان استعلام وضعیت اعتباری صادرکننده چک از طریق ورود شناسه ۱۶ رقمی میباید
برگ چک در سامانه میاد وجود دارد. علاوه بر ابزارهای دسترسی به سامانه میاد، این
خدمت از روش‌های زیر در دسترس است:

۱- پورتال بانک مرکزی
مراجعه به پایگاه اطلاع‌رسانی بانک مرکزی www.cbi.ir و با رفتن به صفحه استعلام
وضعیت اعتباری چک میباید و ارسال شناسه استعلام ۱۶ رقمی مندرج در چک‌های میباید.
۲- سامانه پیامکی ۱۷۰۱۷۰

۵- استعلام وضعیت چک (صادرکننده-دارنده چک)
شخص صادرکننده چک، قادر به مشاهده وضعیت و مندرجات چک ثبت شده در سامانه
میاد (پیش از تایید ذینفع) با استفاده از شناسه میباید برگ چک مذکور خواهد بود.

۶- استعلام وضعیت چک (ذینفع)
ذینفع یا دارنده چک با شناسه میباید و شماره ملی خود قادر به مشاهده وضعیت و
مندرجات چک ثبت شده در سامانه میاد خواهد بود.

نحوه وصول چک‌های ثبت شده در سامانه میاد

مالک نهایی چک (آخرین ذی‌نفع چک) در تاریخ سررسید آن، با مراجعه به شعبه هر کدام از بانک‌های کشور می‌تواند نسبت به وصول مبلغ چک اقدام کند. بانک موظف است پس از انجام استعلام‌های لازم از سامانه میاد، نسبت به مالکیت شخص ذی‌نفع (شخصی که وجه چک به حساب ایشان واریز خواهد شد) اطمینان حاصل کرده و سپس اقدامات لازم را در این خصوص صورت دهد. در صورت کسری حساب صادرکننده (شخصی که چک در ابتدا متعلق به او بوده است) می‌تواند مبلغ موجود در آن حساب را طلب کرده و همچنین خواهان پرداخت مبلغ کسری چک از محل مبالغ موجود در سایر حساب‌های انفرادی ریالی صاحب حساب در همان بانک شود. همچنین مطابق قانون جدید چک تمام حساب‌های صادرکننده چک در تمام بانک‌ها و موسسات اعتباری به میزان مبلغ کسری چک پس از گذشت ۲۴ ساعت از ثبت غیرقابل پرداخت بودن (ثبت برگشت چک) به ترتیب اعلامی از سوی بانک مرکزی مسدود خواهد شد.

نحوه برگشت زدن چک و دلایل برگشت چک

بانک در موارد زیر، مجاز به پرداخت وجه چک نبوده و با درخواست دارنده چک، موظف به ثبت غیرقابل پرداخت بودن چک در سامانه یکپارچه بانک مرکزی و صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت حاوی کد رهگیری مطابق شرایط و تشریفات مقرر در قانون است.

«« عدم کفایت موجودی حساب جاری و عدم امکان تأمین وجه چک از محل سایر حساب‌های صادرکننده چک در همان بانک به شرح مندرج در ضوابط ابلاغی بانک مرکزی

«« عدم انطباق امضای مندرج در چک با نمونه امضای معرفی شده توسط مشتری یا وکیل / نماینده قانونی وی در حدود عرف بانکداری

««« تشخیص اختلاف در مندرجات برگه چک در چارچوب قوانین و مقررات مربوط
««« صدور دستور عدم پرداخت توسط صادرکننده یا ذینفع یا قائم مقام قانونی آنها، در
چارچوب ماده (۱۴) قانون
««« بسته بودن حساب جاری یا انسداد بخشی از/تمام موجودی آن از جمله به موجب قانون یا
دستور مرجع قضایی
««« قلم خوردگی در متن چک (در صورت فقدان ظهرنویسی مرتبط با تصحیح قلم خوردگی)
««« عدم انطباق مندرجات برگه چک با مندرجات ثبت شده در سامانه میاد
««« سایر موارد به موجب قوانین و مقررات موضوعه
در صورت بروز موارد فوق، بانک مکلف است به درخواست دارنده چک، فوراً غیر قابل
پرداخت بودن آن را در سامانه یکپارچه بانک مرکزی ثبت کند و با دریافت کد رهگیری و درج
آن در گواهینامه عدم پرداخت، علت یا علل عدم پرداخت را صریحاً قید و آن را امضاء، مهر و
به متقاضی (دارنده چک) تسلیم کند.
در گواهینامه عدم پرداخت باید هویت و نشانی کامل صادرکننده و دارنده چک، کد رهگیری
دریافت شده از سامانه یکپارچه بانک مرکزی، مهر بانک و شخص حقوقی و وضعیت مطابقت یا
عدم مطابقت امضای چک و نمونه امضای موجود در بانک درج شده باشد، در غیر این صورت در
مراجعه قضائی و ثبتی به آن ترتیب اثر داده نمی‌شود.
دارنده چک برگشتی با در دست داشتن گواهینامه عدم پرداخت، می تواند به دفاتر خدمات
الکترونیک قضایی قوه قضائیه رفته و درخواست صدور اجراییه از دادگاه صالح را کند.
دادگاه با بررسی متن چک و احراز سه شرط مذکور در ماده (۲۳) قانون صدور چک (۱) - وصول
وجه آن منوط به تحقق شرطی نشده باشد؛ ۲- در متن چک قید نشده باشد که چک بابت تضمین

انجام معامله یا تعهدی است؛ و ۳-گواهی عدم پرداخت به دلیل موضوع ماده ۱۴ صادر نشده باشد. به این معنا که صادرکننده یا ذینفع چک اعلام نکرده باشد که چک مفقود یا سرقت یا جعل شده است و یا اینکه از طریق کلاهبرداری یا خیانت در امانت یا جرائم دیگر به دست نیامده باشد) اجرائیه را صادر می‌کند.

از تاریخ ابلاغ اجرائیه، ۱۰ روز به صادرکننده چک برگشتی مهلت داده می‌شود که مطالبات خود را پرداخت کند یا با موافقت دارنده ترتیبی برای پرداخت آن بدهد یا مالی را معرفی کند، در غیر این صورت، حسب درخواست دارنده چک، مطابق قانون «نحوه اجرای محکومیت‌های مالی» اقدام خواهد شد.

نحوه رفع سوء اثر چک

طبق قانون جدید چک، در هر یک از موارد زیر، بانک مکلف است مراتب را در سامانه یکپارچه بانک مرکزی اعلام کند تا فوراً و به صورت برخط از چک رفع سوء اثر شود:

«>>> واریز کسری مبلغ چک به حساب جاری نزد بانک محال‌علیه و ارائه درخواست مسدودی که در این صورت بانک مکلف است علاوه بر مسدود کردن مبلغ مذکور تا زمان مراجعه دارنده چک و حداکثر به مدت یک سال، ظرف مدت سه روز واریز مبلغ را به شیوه‌ای اطمینان‌بخش و قابل استناد به اطلاع دارنده چک برساند.

«>>> ارائه لاشه چک به بانک

«>>> ارائه رضایت‌نامه رسمی (تنظیم‌شده در دفاتر اسناد رسمی از دارنده چک یا نامه رسمی از شخص حقوقی دولتی یا عمومی غیردولتی دارنده چک به بانک)

«>>> ارائه نامه رسمی از مرجع قضائی یا ثبتی ذیصلاح مبنی بر اتمام عملیات اجرائی در

خصوص چک به بانک

««« ارائه حکم قضائی مبنی بر برائت ذمه صاحب حساب در خصوص چک به بانک

««« سپری شدن مدت سه سال از تاریخ صدور گواهینامه عدم پرداخت مشروط به اینکه در خصوص چک مورد نظر دعوی حقوقی یا کیفری در دادگاه‌ها و مراجع قضایی طرح نشده باشد.

محدودیت‌های دارندگان چک برگشتی

در قانون جدید چک، بعد از ثبت غیرقابل پرداخت بودن یا کسری مبلغ چک در سامانه یکپارچه بانک مرکزی، این سامانه مراتب را به صورت برخط به تمام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری اطلاع می‌دهد. پس از گذشت بیست و چهار ساعت، تمام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری حسب مورد مکلفند تا زمانی که از چک برگشتی رفع سو، اثر نشده است، محدودیت‌های زیر را نسبت به صاحب حساب و امضاکننده چک برگشتی اعمال کنند:

««« عدم امکان افتتاح هرگونه حساب و صدور کارت بانکی جدید؛ حتی صدور المثنی/ تمدید تاریخ اعتبار کارت/ کارت اعتباری و تسهیلات خرد

««« مسدود شدن وجوه تمام حساب‌ها و کارت‌های بانکی و هر مبلغ متعلق به صادرکننده که تحت هر عنوان نزد بانک‌ها یا مؤسسات اعتباری موجود است به میزان کسری مبلغ چک و به ترتیب اعلامی از سوی بانک مرکزی؛

««« عدم پرداخت هرگونه تسهیلات بانکی یا صدور ضمانت‌نامه‌های ارزی یا ریالی؛

««« عدم گشایش اعتبار اسنادی ارزی یا ریالی

موارد منع اعطای دسته چک به اشخاص

بر اساس قانون جدید صدور چک و دستورالعمل های ابلاغی بانک مرکزی، اعطای دسته چک به مشتریان زیر ممنوع است:

﴿﴿ اشخاص ورشکسته

﴿﴿ اشخاص معسر از پرداخت محکوم به

﴿﴿ اشخاص دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده

﴿﴿ وکیل/نماینده صادرکننده (امضاکننده) چک برگشتی (رفع سوء اثر نشده) از طرف اشخاص صاحب حساب در چارچوب قانون

﴿﴿ اشخاصی که بنا به رأی قطعی مراجع قضایی حسب مفاد قوانین مربوط از جمله موارد مقرر در قانون، به محرومیت از داشتن دسته چک محکوم شده اند

﴿﴿ اشخاصی که حساب جاری آنها به دلایل قانونی یا حسب تصمیم مرجع قضایی مسدود شده و برداشت از آن ممنوع است؛ به استثنای مواردی که مرفاً بخشی از موجودی حساب جاری مشتری مسدود شده و برداشت مابقی موجودی حساب جاری وی امکان پذیر است

﴿﴿ اشخاص ورشکسته، معسر از پرداخت محکوم به یا دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده که به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی اقدام به اخذ دسته چک می کنند

﴿﴿ شخصی که کمتر از هشتاد درصد مجموع تعداد برگه های آخرین دسته چک اعطایی به وی، به بانک ارائه و یا تعیین تکلیف شده باشد.

﴿﴿ مشتریانی که از پذیرش الحاقیه جدید به قرارداد افتتاح حساب جاری استنکاف کنند.

یادداشت:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۳,۳ %

سود پرایز!!!

بانک ملت علاوه بر سود پرداختی به سپرده‌های سرمایه‌گذاری
مدت دار در سال ۱۳۹۸، در اقدامی کم نظیر، تا ۳/۳ % سود
بیشتر، در سال ۱۳۹۹ به حساب این سپرده‌گذاران واریز کرد.

برای دریافت اطلاعات بیشتر به یکی از سه روش زیر اقدام کنید:

